

Literatura en terres bàrbares

L'escriptor Joan-Lluís Lluís | Víctor P. de Obanos

Joan-Lluís Lluís (Perpinyà 1963) és un moixó rar que ha funcionat sempre molt més enllà de modes, pautes i normes. Diu que si hagués nascut més al nord possiblement no hauria escrit mai en català i que si hagués nascut més al sud no hauria escrit mai la seva primera novel·la *Els ulls de la sorra* (La Magrana 1993). I jo gosaria a dir que si hagués nascut molt abans s'hauria convertit en un meravellós trobador capaç d'encanterar pobles i ciutats amb la màgia de la paraula i que seria capaç d'aconseguir que grans i petits el seguissin on fos amb els ulls tancats i les orelles obertes con si fossin els ratolins encantats de Hamelín.

Perquè el Joan-Lluís és, per damunt de qualsevol altra cosa, un fabulós narrador d'històries amb un estil proper a les antigues oralitats, a les aventures que despertaven fasciació i que deixaven el públic amb la boca oberta i el cervell despert. Llegir qualsevol dels seus llibres és recuperar la màgia d'escoltar històries, de romandre amb els sentits atents, sabent que descobrir el final no és el més important, que la grandesa de tot plegat és precisament gaudir de l'habilitat del narrador per moure les paraules, per convertir-les en imants, en dards, en trets, en carícies, en universos oberts i fascinants que ens fan viure, somiar, pensar, gaudir, estimar. Joan-Lluís Lluís és un autèntic mag de la paraula, un escriptor atípic que juga amb el lector, que li ofereix possibilitats no gaire comunes, camins poc o gens transitats per on descobrir històries plenes de vida, de suggeriments, de visions, de rutes, convertint els seus llibres en capses polièdriques on hi cap tot, on qualsevol cosa és possible.

Aquesta vegada amb *Junil a les terres dels bàrbars* (Club Editor 2021) res no podia fallar, Joan-

Lluís Lluís, un escriptor sorprenent a qui no li agrada repetir camins ja transitats; Maria Bohigas, una editora "*de les d'abans*", amb ull, criteri, saviesa i sensibilitat i, pel mig, fent de pont i casant-ho tot, Asterisc Agents, una agència literària jove, creativa, emocional i professional. Un triangle perfecte que ha donat a llum una novel·la insòlita que, d'entrada, ja ha repetit edició i ja s'ha endut (amb tot els mereixements) el premi Òmnium a la millor novel·la publicada, un aval que no fa altra cosa que refermar la solidesa de la proposta.

Junil s'ambienta a l'inici de la era cristiana, a l'imperi d'August i el primer que sorprèn és l'estil. Arrenca així. "Una vegada hi havia un home que menyspreava la seva filla". Això ja predisposa a enfrontar-se amb una faula, amb una mena de conte, amb un autèntic i molt personal relat d'aventures que Lluís dirigeix amb mà de ferro sense permetre que decaigui ni un sol moment.

Junil té un objectiu, anar cap a la terra on s'ha exiliat el poeta Ovidi i lliurar-li, com una ofrena que ella concep com una cosa única i quasi un somni, un rotlle de *Les Metamorfosis* que s'ha salvat de la destrucció ordenada per l'emperador. I en aquest viatge iniciàtic s'envolta d'un grup de companys, heterodox i peculiar, amb passats ben diferents però amb un objectiu comú, fugir.

I des d'aquesta aparent senzillesa, uns personatges que tenen ben poc d'herois, van construint, pas a pas, una aventura plena d'èpica, d'heroisme, de filosofia, de descobriment, de vida. Joan-Lluís Lluís es posa paranys deliberadament, introdueix anacronismes que un professor d'història o de literatura detectaria al moment però que a ell li funcionen, perquè del que es tracta no és d'explicar història sinó d'explicar una història, que és una concepció ben diferent. I ell sap millor que ningú que la ficció ho aguanta tot menys la manca de versemblança i, per si en quedava algun dubte, val a dir que el relat que ens explica, te'l creus tot sense cap escletxa, sense cap inconvenient.

Junil a les terres dels bàrbars és probablement la novel·la més magnètica i brillant que Lluís ha fet fins ara i crec que dir això d'un autor que no sap fer altra cosa que escriure novel·les magnètiques i brillants, és dir molt. Manipula, estira, arronsa, introdueix detalls, personatges, accions, pensaments amb una habilitat i una facilitat que fins i tot sembla aparentment senzill de fer i, de fet, tal i com ho explica ell fa l'efecte que tot el que hi passa ha de passar d'aquella manera i no de cap altra, que només hi ha un únic relat veritable i que és el que ens presenta, cap més, aquell i prou.

I per sota, movent-se amb energia i vitalitat, trobem la passió, l'amor, la por, la desesperança, la necessitat de comunicar-se, la recerca de les noves i qui sap si últimes fronteres, els somnis, i, en definitiva, un estructurat i meravellós catàleg d'emocions humanes que acaben fent que el conjunt sigui un riu cabalós que t'arrossega i quan arribes al final tens ganes de marxar amb ells per sempre, vagin on vagin i ets sentit orgullós com a lector de comprovar amb els teus propis sentits que a la teva època i a la teva cultura hi ha un escriptor de la talla de Joan-Lluís Lluís capaç d'escriure d'aquesta manera, sòlida com una muralla, fluida com un mar i captivadora com una sirena o un poema d'amor.